

Lausunto

23.01.2026

Asia: VN/20544/2025

Lausuntopyyntö luonnoksesta laiksi perusopetuslain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 pykälään koskien oppilaan oppimisen ja osaamisen arviointia?

Suomen Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että oppilaiden arviointiin ja opinnoissa etenemisen liittyviä säännöksiä täsmennetään ja oppilaan oppimisen ja osaamisen arvioinnin yhdenvertaisuutta vahvistetaan. Tutkimustieto ja oppimistulosten arvioinnit osoittavat, että oppilaan arviointiin ja sen yhdenmukaisuuteen liittyy monenlaisia haasteita.

Esitysluonnoksen 22 § 3 momentin mukaan oppilaan opintojen edistymisestä tulee antaa säännöllisesti tietoa oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle. Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että huoltajien tiedonsaanti oppilaan opintojen edistymisestä nostetaan lain tasolle ja tietoa tulee antaa huoltajille säännöllisesti. Kodeilla on tärkeä tehtävä lapsen ja nuoren koulunkäynnin tukemisessa ja sitä tuetaan aktiivisella ja säännöllisellä kodin ja koulun yhteistyöllä. Momentin perusteluissa säännöllisyydellä tarkoitetaan tietojen antamista lukuvuoden aikana lukuvuoden päätteeksi tehtävän arvioinnin lisäksi. Tietoja voitaisiin antaa välitodistuksin, arviointikeskusteluin tai muunlaisin tiedottein. Tiedonsaannin säännöllisyyttä ja tietojen antamisen tapoja tulee painottaa ja tarkentaa opetussuunnitelman perusteissa.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 a pykälään koskien oppilaan arvioinnista ja opinnoissa etenemisestä päättämistä?

Esitysluonnoksen 22 a § 4 momentin mukaan oppilaalla ja tämän huoltajalla tai muulla laillisella edustajalla on oikeus saada tieto arviointia koskevan päätöksenteon perusteista ja niiden soveltamisesta oppilaan arviointiin. Tämä koskenee yleisesti oppilaan arvioinnin perusteita eikä vain vuosiluokalle jättämistä? Vanhempainliitto pitää myös erittäin tärkeänä, että kaikille huoltajille ja oppilaille avataan arvioinnin yleiset periaatteet selkeästi ja ymmärrettävästi, jotta myös oppilaille ja huoltajille on selvää, miten oppilaan oppimista ja osaamista arvioidaan. Arvioinnin yleisten periaatteiden avaamista huoltajille ja oppilaille tulee painottaa arviointia koskevassa lainsäädännössä ja opetussuunnitelman perusteissa.

Pykälän 5 momentissa esitetään, että jos oppilas ollaan jättämässä vuosiluokalle yleisen koulumenestyksen vuoksi, oppilaan huoltajalle tai muulle lailliselle edustajalle sekä yli 15-vuotiaalle oppilaalle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi ennen päätöksen tekemistä. Vanhempainliitto pitää tärkeänä, että huoltajaa ja oppilasta kuullaan vuosiluokalle jättämisen yhteydessä, mutta kysyy, miksi oppilaiden kuuleminen koskee vain yli 15-vuotiaita – eikö alle 15-vuotiaita oppilaita tulisi kuulla vuosiluokalle jättämisen yhteydessä samalla tavoin. Voimassa olevassa lainsäädännössä myös huoltaja voi tehdä esityksen oppilaan jättämisestä vuosiluokalle yleisen koulumenestyksen vuoksi. Esitetyissä säännösmuutoksissa siihen ei viitata. Epäselväksi jää, voiko huoltaja myös jatkossa tehdä esityksen oppilaan luokalle jättämisestä yleisen koulumenestyksen vuoksi.

Onko teillä lausuttavaa esityksen 22 b pykälään koskien todistuksia?

-

Onko teillä muita huomioita esitykseen?

Oppilaan arvioinnin täsmentäminen on osa laajempaa kokonaisuutta (perusopetuslaki, perusopetusasetus, opetussuunnitelman perusteet ja muut määräykset), joten sen vaikuttavuuden ja yhdenvertaisuuden vahvistumisen arviointi on mahdollista vasta, kun kokonaisuudistus on tehty.

Metso Tuija
Suomen Vanhempainliitto ry, Finlands Föräldraförbund rf